

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tractatus Historico-Juridicus De Præcedentia Controversa
Monachos Benedictinos Inter Et Canon. Regulares S.
Avgvstini**

Stolte, Benedict

Erfordia, 1730

VD18 1179271X

§. III. Windesemenses an etiam Lateranenses?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64547](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64547)

etiam substantiales ex Apostolicæ potestatis plenitudine supplet idem PIVS IV. per Bullam sententiæ confirmatoriam eodem anno, die 18. Januarii emanatam.

Cardinales Judices ad antiquitatem, istorum Canonorum demonstrandam, usi sunt aliquot verbis Bullarum BENEDICTI XII. & EVGENII IV. quibus ajunt standum esse, nam, cum materia dubia dici possit, standum est in dubiis determinationi Papæ. Videbatur autem Cardinali CICADÆ antiquitas *Canonorum Regularium* dubia, quia tum temporis eadem quæstio explicatu difficilis erat, historiâ nondum satis illustratâ, sed cum nostrâ ætate, studio eruditorum historiæ multum lucis affusum sit, præsumpta illa antiquitas profuse evanuit. Et certè, si Canonicos Lateranenses inter & BENEDICTINOS controversia recrudesceret (inquit MABILLON. fol. 49.) dubio procul BENEDICTINI Cassinenses causam evincerent. Nunc

§. III.

WINDESEMENSES an etiam
Lateranenses?

105. OBJICIES secundò. Cum COM-

L 4

MEN-

MENTATORE *fol. 76. Canonici Regulares s. AVGVSTINI Congregationis Lateranensis* ratione solius antiquioris Ordinis & essentialis Clericatûs, ex definitiva sententia summi Pontificis præcedunt Monachos BENEDICTINOS, utpote accidentaliter tantùm Clericos, & ordine Juniores: atqui *Canonici Regulares GERMANIÆ, HISPANIÆ &c.* sunt ejusdem speciei ordinis ac Clericatûs cum Lateranensibus, ergo etiam Canonici GERMANIÆ præcedunt quoscunque Monachos, ob paritatem rationis. Ita COMMENTATOR suò Judiciò perquàm validè, sed

Resp. Transmissis præmissis, N. conseq. Syllogismus enim ille, sicut non valet vi materiæ, ita nec vi formæ, estquè merus paralogismus, habens quatuor terminos, subjectum enim Majoris (sc. *ly Canonici Regulares s. AVGVSTINI Congregationis Lateranensis*) quod deberet esse medium, non ponitur idem in minori, sed variatum, nempe in obliquo, ut patet consideranti, committunturquè in hoc argumento suò modò fallaciæ & *accidentis & figuræ dictionis*, uti emunctæ naris Dialecticum

eticum, hanc appellam legentem minimè fugit.

Ut ergo legitimè concludatur, sic ponatur minor: atqui *Canonici Regulares GERMANIÆ, HISPANIÆ sunt Canonici Regulares s. AVGVSTINI Congregationis Lateranensis*; sed ista minor est falsa secundum ipsum COMMENTATOREM, qui fol. 76. & 77. fatetur, CRVCELINGENSES *Canonicos Regulares ORD. S. AVG.* non esse Congregationis Lateranensis. Sicquè Judicatum fuit à Curia Romana anno 1706. die 8. Febr. hisce verbis: „Prædictis anno & die CAROLVS de Marinis Cameræ Apostolicæ Auditor, motâ præcedentiæ, controversiâ CREVTZLINGEN contra PETERSHAVSEN, agnovit Bullam PII IV., cujus executio pariter à CREVTZLINGENSIBVS in libello seu monitorio specialiter petita fuit, esse alienam à nostris terminis, dum nec CREVTZLINGENSES sint NB. de Congregatione Lateranensi; ERATH. *Can. Reg. in Comment. ad reg. s. AVGVST. fol. 77.* nec PETERSHVSIANI de Congregatione Casinensi, quæ non excedit fines ITALIÆ, CARD. LVC. *de reg. discip. c. 19. n. 21.* in-

„ter quas Congregationes diploma PIA-
 „NUM emanavit, ut in terminis termi-
 „nantibus firmant TAMBVV. *de Jure Abb.*
 „tom. 1. disp. 25. q. 6. n. 8. BORDON. tom. 4.
 „theatr. præc. § major. n. 255.” Ita CV-
 RIA ROMANA.

106. Confirmatur ex JOAN. BVV SCHIO,
 qui, cùm esset Præpositus *Novi Operis Hal-*
lis, de se ipso, scribit *l. de reform. Monast. &*
habetur in MSto Kiloniensi c. 19. se ob re-
 formationis zelum cum laude notum fu-
 isse ROMÆ, & Ecclesiæ Lateranensis Mo-
 nasterii *Canonicorum Regularium*, ac totius
 Provincialis Capituli eorum fraternitatem
 recepisse. Ad quid autem Lateranensis
 capituli seu Congregationis fraternita-
 tem impetrâsse, si *Windesemenses* sunt ejus-
 dem Congregationis? cum sim Ego Capi-
 tuli sive Congregationis *Bursfeldensis*, non
 expecto, sed habeo dictæ Congregationis
 confraternitatem, nec indigeo modò spe-
 ciali concessione. Accedit, *Windesemen-*
ses proprium habere *Generalem*, propria
 statuta à Lateranensibus diversa, composi-
 ta per aliquot Religiosos viros, specialiter
 ad id deputatos, uti refert JOAN. BV-
 V SCHIVS *Chron. WIND. l. 1. c. 24.* Item
 Cano-

Canonici Regulares Lateranenses ex instituto & professione innatum officium habent curæ animarum, uti docet BORDONVS *Decis. Miscell. de Can. Later. Juribus Paroch. per tot.* WINDESEMENSIVM è contra instituto cura animarum est contraria, uti monstratum est supra c. 2. §. 2. n. 74. Quomodo ergo LATERANENSES & WINDESEMENSES ejusdem Congregationis?

107. Hinc risu meritò excipitur recentior illa, non nisi meram præcedentiæ ambitionem spirans titulaturâ, quâ *Canonici Regulares* à se ipsis, teste ABAILARDO sic appellati, se ipsos nunc (uti in aliquibus mortuariis eorum epistolis videre est) *Ordinis S. AVGVSTINI Congregationis Lateranensis Capituli WINDESEMENSIS* appellitant. Quod quæso inter Capitulum & Congregationem *Windesemensem* discrimen? non aliud sanè, quàm inter enssem & gladium, cum ab ipso BVSCHIO, sicut *Congregatio Lateranensis*, ita & passim *Windesemensis* vocetur capitulum. Sic & liber JOANNIS BVSCHII, quem anno 1621. ANTWERPIÆ in 8 edidit HERIBERTVS ROSWEIDVS S. J. vocatur *de origine Congre-*

gregationis *Windesemensis*. MIRÆVS in suo chronico universalis, edito *Antwerpia* 1608. ad annum 1387. vocat illum librum *de origine, virisque illustribus Capituli seu Congregationis Windesemensis*. Imò & CONGREGATIO NOSTRA BURSFELENSIS ab eodem BVSCHIO vocatur *Capitulum de reform. monast. c. 44.* ubi dicit, per Abbatem *Bursfeldensem* JOANNEM de HAGEN (sic habetur in Chronico CLVSINO) HILDESIESEM quondam Canonicum in *Cartallo*, multa ORDINIS NOSTRI Monasteria per SAXONIAM, THVRINGIAM, MISNIAM, & circa partes RHENI, in FRISIA, WESTPHALIA, & in partibus stagnalibus esse reformata, de quibus unum congregavit Capitulum ORDINIS S. BENEDICTI, quod Capitulum BURSFELENSE nominatur, plus quàm triginta sex habens virorum Monasteria, demptis Monialium. Ita ille. Sic & in JOANNIS LEGATII *chron. Monasterii s. GODEHARDI n. XV.* CONGREGATIO BURSFELENSIS vocatur *Capitulum*, & aliàs usque hodie sæpè. Accedit, quod ipsi *Windesemenses* hâc in re sibi ipsis minimè constent, dum etiam aliqui se *Capituli Windesemensis*, alii se *Congregationis Windesemensis* scribunt.

108. Sed nunc ad spurium istum COMMENTATORIS syllogismum redeamus. Quid ad primam ejus propositionem dicendum sit, prudens lector facilè colliget ex dictis *cap. 1. & 2.* CORBINIANVS KHAMM respondet sic: *Canonici Regulares Lateranenses &c.* præcedunt BENEDICTINOS ex sententiâ definitivâ prolatâ ex fundamentis dubiis, & ideo indiguerit BVLLA defectuum suppletivâ C. ex fundamentis certis & clarè probatis N. CARAMVEL Â COMMENTATORE *fol. 77*, relatus, sic distinguit: *Lateranensibus* adjudicata est præcedentia ex privilegio seu gratiâ C. ex naturâ rei, seu debito, vel Jure Negat. Unde

Ad 2dam propositionem Dico: datô, quòd *Canonici Regulares GERMANIÆ* sint ejusdem speciei Ordinis ac Clericatûs cum *Lateranensibus*, tamen prædicta sententia in eorum favorem extendi & trahi non posset. *non enim, quod uni sigillatim conceditur, statim omnibus convenit.* CAN. hinc est 39. 16. q. 1. & quod alicui gratiosè conceditur, trahi non debet aliis in exemplum. Reg. 74. *Juris in 6.* nec licet unquam (inquit CORBIN. KHAMM.) BVLLAM seu privilegium ad

ad causas aut personas non expressas extendere, etsi subsistat quædam paritas. Ratio â priori est, quia BVLLÆ, aut privilegia non valent ultra intentionem conferentis, â qua pendent: si ergo intentio se non extendit de causâ ad causam, & de personâ ad personam, nec valor extendi potest. Paritas autem rationis plus non evincit, quàm quod alius sit æquè dignus privilegio; sicut alius pauper est æquè dignus eleemosynâ, neque tamen, quia unus accipit, alter par Jus acquirit. Aliud enim est, esse dignum privilegio, aliud illud habere.

109. Constat etiam ex sententia CAROLI de MARINIS nunc S. R. E. Cardinalis n. 105. allatâ, item ex TAMBVR. & BORDONO in illa citatis. TAMBVR. l. c. sic habet: “illud tamen advertere oportet, quod circa litem illam stabilita & decisa ad favorem *Canonicorum Regularium Lateranens.* non extenduntur ad alios Abbates & *Canonicos Regulares* cæterarum Congregationum, etiam sub s. AVGVSTINO militantium, & ideò minùs benè JOSEPH MOZZAGR. l. 2. §. 8. fol. 9. p. 2. probare contendit sententiam
â PIO

à PIO IV. ad favorem *Canonicorum Re-*
gularium Lateranens. latam, æquè pro Ca-
 nonicis suæ Congregationis s. SALVA-
 TORIS BONONIENSIS facere: cùm
 ex ejusdem sententiæ verbis id non fa-
 tis appareat: imò contrarium eliciatur;
 cùm in ea Lateranensis tantùm Congre-
 gationis Canonici nominentur; ideo me-
 ritò illius dicta circa hoc confutantur à
 GABRIELE PENNOTO *histor. tripart.*
Canon. Regular. l. 2. c. 53. n. 12. ubi testa-
 tur, dictæ Congregationis s. SALVA-
 TORIS BONONIENSIS Canonicos in
 eâ causâ ne per somnium quidem no-
 minatos, sed neque laborum, vel ex-
 pensarum participes fuisse., ita TAM-
 BVR.

BORDONVS *l. c.* sic docet, "Hujusmo-
 di sententia restringitur ad favorem so-
 lùm *Lateranensium*, exclusis à favore alijs
Canonicis Regularibus, contra præcisè &
 solummodò NB. MONACHOS CASSI-
 NENSES, eâ ratione, quia in sententiâ
 & BVLLA fit tantùm mentio de his dua-
 bus Religionibus, ut patet legenti; ergo
 alijs nec prodesse, nec obesse potest, *cap.*
super 15. de offic. deleg. cap. veniens. 8. de
trans-

transact. BARBOSA axiom. 199. n. II. tum
quia sententia est strictissimi Juris, FVL-
GOS. conf. 49. ALEX. vol. 7. conf. 164. DEC.
conf. 47. tum quia intelligitur absque
præjudicio 3tii, L. Et post 12. §. res quæ ff.
famil. Erisc. tum quia conformis debet
esse libello. l. ut fundus 18. ff. de Jud. lis
autem solùm erat inter prædictos. De-
mum sententia tantum importat, quan-
tum sonat, SOCIN. JUN. conf. 181. n. 6. Et
97. ROTA vol. 2. decis. 317. n. 4. sonat au-
tem in Lateranenses & Cassinenses. er-
go illos tantùm comprehendit - - - fa-
vet hæc sententia Lateranensibus, non
prout singuli spectantur, sed prout capi-
tulariter considerantur, quod probatur
ex verbis sententiæ &c. &c., Hactenus &
pluribus BORDONVS.

§. IV.

BENEDICTINI sunt in possessione
præcedentiæ super *Canonicos Regu-
lares* non Lateranenses.

HO. Idipsum constat ex consuetudine,
optimâ legum interprete, & BENEDICTI-
NORVM continuatâ possessione præce-
den-